

INFORMACJA

o posiedzeniu	Komisji Nadzwyczajnej do spraw Klimatu
nr posiedzenia:	75
data posiedzenia:	16 września 2022 r.
miejsce posiedzenia	Koszalin, Politechnika Koszalińska

Porządek posiedzenia:

1. Rozwój odnawialnych źródeł energii w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem energetyki wiatrowej.

Posiedzeniu przewodniczył:

przewodniczący komisji Stanisław Gawłowski.

W posiedzeniu uczestniczyli:

senatorowie członkowie komisji:

Stanisław Gawłowski, Tomasz Grodzki, Danuta Jazłowiecka, Kazimierz Kleina, Magdalena Kochan, Ewa Matecka, Janusz Pęcherz, Sławomir Rybicki,

senator:

Adam Szejnfeld,

goście, m.in.:

członek Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego Anna Bańkowska,

członek Zarządu Powiatu w Kołobrzegu Andrzej Olichwiruk,

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego:
pełnomocnik marszałka Adam Ostaszewski,

starosta kołobrzegi Tomasz Tamborski,

wicestarosta policki Joanna Napiwodzka,

wicestarosta sławieński Andrzej Protasewicz,

prezydent miasta Kołobrzeg Anna Mieczkowska,

zastępca burmistrza Polanowa Andrzej Kulesza,

Stowarzyszenie Gmin Przyjaznych Energii Odnawialnej:
przewodniczący zarządu Leszek Kuliński,

burmistrz miasta i gminy Biały Bór Paweł Mikołajewski,

burmistrz Karlina Waldemar Miśko,

Urząd Miejski w Mielnie:

sekretarz Grzegorz Kubiak,

zastępca burmistrza miasta i gminy Stepnica Ryszard Ławicki,

Urząd Gminy i Miasta w Sianowie:

sekretarz Henryk Lubocki,

wójt gminy Malechowo Radosław Nowakowski,

Urząd Gminy w Darłowie:

kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa Izabela Sielska,

Rada Miejska w Koszalinie:

radna Anetta Urbaniak,

Politechnika Koszalińska:

rektor dr hab. Danuta Zawadzka,

prorektor ds. nauki dr hab. inż. Błażej Bałasz,

prorektor ds. studenckich dr hab. inż. Tomasz Królikowski,

prorektor ds. kształcenia dr hab. Krzysztof Wasilewski,

kierownik Laboratorium Gospodarki Wodnej prof. dr hab. inż. Tomasz Heese,

pracownik Katedry Energetyki na Wydziale Mechanicznym dr hab. inż. Stanisław Duer,

adiunkt w Katedrze Mechaniki Budowli na Wydziale Inżynierii Lądowej, Środowiska i Geodezji dr inż. Adam Zagubień,

Wojewódzka Rada Rynku Pracy w Szczecinie:

przedstawiciel Łukasz Szeląg,

Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej:

prezes zarządu Janusz Gajowiecki ze współpracownicą,

Uriel Energia:

członek zarządu Xavier Canals,

Vestas Poland:

dyrektor sprzedaży Michał Laskowski,

Head of Public Affairs Jagna Kubańska-Łyczakowska,

Windhunter Academy:

dyrektor zarządzający Karolina Jastrzębska.

Ad 1.

Przewodniczący komisji Stanisław Gawłowski na wstępie podkreślił znaczenie tematu odnawialnych źródeł energii, w tym energetyki wiatrowej.

Marszałek Senatu Tomasz Grodzki przywitał wszystkich zaproszonych gości oraz podziękował za gościnę rektor Politechniki Koszalińskiej Danucie Zawadzkiej.

Rektor Politechniki Koszalińskiej Danuta Zawadzka wyraziła zadowolenie, że posiedzenie wyjazdowe dotyczące energetyki wiatrowej odbywa się w murach uczelni kształcącej kadry zajmujące się energetyką odnawialną. Podkreśliła, że w posiedzeniu biorą udział naukowcy w niej pracujący. Zwróciła uwagę na znaczenie tego typu spotkań, które służą nie tylko wymianie naukowej, ale też budowaniu silnej argumentacji w kontekście tworzenia uwarunkowań systemowych, tak aby nie stanowiły one przeszkody w popularyzowaniu dobrych rozwiązań.

Członkini Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego Anna Bańkowska podkreśliła, że Pomorze Zachodnie jest liderem rozwoju energetyki odnawialnej w Polsce, w tym województwie 82% wytwarzanej energii pochodzi właśnie z tego źródła. Zwróciła uwagę na walory przyrodnicze Pomorza Zachodniego oraz podała przykłady działań podjętych w ramach

roku ekologicznego, jakim został ogłoszony rok 2021.

Dr hab. inż. Stanisław Duer, prof. Politechniki Koszalińskiej, wystąpił z prelekcją „Energetyka wiatrowa – opcja w warunkach kryzysu energetycznego”. Przedstawił skrótowo historię energetyki wiatrowej, opisał zasady działania i konstrukcję turbiny wiatrowej, przedstawił dane statystyczne dotyczące elektrowni wiatrowych na polskim Pomorzu i na świecie, a następnie zwrócił uwagę na osiągnięcia zespołu, którego jest członkiem. Podkreślił, że zespół ten opracował system ekspertowy mający wspomagać pracę operatorów w farmach wiatrowych.

Prezes zarządu Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej Janusz Gajowiecki przedstawił prezentację „Wpływ lądowej energetyki wiatrowej na gospodarkę”. Zaprezentował dane liczbowe dotyczące energetyki wiatrowej. Podkreślił szczególne znaczenie energetyki wiatrowej w dobie kryzysu energetycznego. Zwrócił ponadto uwagę, że dzięki energetyce wiatrowej jest możliwe ograniczenie importu surowców. Dodał, że gros elementów potrzebnych do budowy turbin wiatrowych jest produkowanych w Polsce. Omówił także wpływ energetyki wiatrowej na ceny energii. Stowarzyszenie Polskiej Energetyki Wiatrowej przygotowało raport dotyczący diagnozy i potencjału rozwoju energetyki wiatrowej. Rozwój energetyki wiatrowej, jej uwolnienie da nowe miejsca pracy, spowoduje wzrost PKB i korzyści dla gmin z tytułu podatków od elektrowni wiatrowych. Następnie prezes Gajowiecki przedstawił możliwości rozwoju, gdyby doszło do zmiany prawa lokalizacyjnego dotyczącego turbin wiatrowych. Stwierdził, że należy wykorzystać łańcuch dostaw w Polsce oraz zawrzeć umowę sektorową na wzór umowy sektorowej podpisanej dla morskiej energetyki wiatrowej, przyspieszyć procedury planistyczne i środowiskowe.

Prezentację „Elektrownie wiatrowe na terenie gminy – szanse i zagrożenia” przedstawił wójt gminy Kobylnica, przewodniczący zarządu Stowarzyszenia Gmin Przyjaznych Energii Odnawialnej Leszek Kuliński. Opowiedział o stowarzyszeniu gmin, którego jest przewodniczącym, a które działa od 2008 r. i skupia obecnie 40 gmin. Przybliżył również historię powstawania farm wiatrowych w Polsce, w tym w gminie Kobylnica. Podkreślił ponadto, że Polska ma bardzo duży potencjał energetyczny zastopowany przyjęciem ustawy odległościowej. Zwrócił także uwagę na problemy, jakie napotykały samorządy ze strony inwestorów w latach 2005–2010, m.in. pogoń za terenami pod inwestycje wiatrakowe, blokowanie tych terenów. Podkreślił, że obecnie problemem jest zablokowanie terenów inwestycyjnych w 2016 r. i odebranie władztwa planistycznego samorządom. Przedstawił działania podejmowane przez jego stowarzyszenie wspólnie ze Związkiem Gmin Wiejskich RP i Polskim Stowarzyszeniem Energetyki Wiatrowej (przekazywanie informacji oraz listów intencyjnych do parlamentu, strony rządowej, premiera oraz prezydenta oraz przygotowanie projektu ustawy, który obecnie znajduje się w Sejmie i którego przyjęcie ma umożliwić realizację kolejnych farm wiatrowych).

Dr inż. Adam Zagubień z Wydziału Inżynierii Lądowej, Środowiska i Geodezji Politechniki Koszalińskiej przedstawił prezentację pt. „Ocena hałasu farm wiatrowych – dopuszczalne poziomy hałasu, prognozy i pomiary porealizacyjne”. Podkreślił, że w obecnych ramach prawnych istnieje możliwość poprawnego projektowania farmy wiatrowej, a później rzetelnej kontroli porealizacyjnej takich obiektów. Przedstawił zagrożenia dotyczące turbin wiatrowych (hałas słyszalny, infradźwięki, migotanie światła, pole magnetyczne, pole elektromagnetyczne, drgania, wibracje, odpadanie części turbin, miotanie lodem i zmrożonym śniegiem oraz sytuacje awaryjne). Dodał, że brak komfortu użytkowania terenu w pobliżu turbin wiatrowych maleje po przekroczeniu odległości ok. 400 m. Powyżej tej odległości ryzyko jest bardzo małe, a gdy zbliżamy się do odległości 1 km od farmy wiatrowej – praktycznie zanika. Dr inż. Adam Zagubień wyjaśnił, jakie dźwięki słyszy ludzkie ucho, i skonstatował, że naukowcy właściwie już nie zajmują się oddziaływaniem infradźwięków pochodzących z turbin wiatrowych, ponieważ stwierdzono, że nie występują poziomy, które mogą zagrażać człowiekowi. Wyjaśnił także, jak przeprowadza się badania akustyczne, i pokreślił, że nie ma sensu obniżania poziomu dopuszczalnego w przypadku turbin wiatrowych do poziomu tła akustycznego, bo skutkowałoby to utratą możliwości kontroli pomiarowej.

W dyskusji głos zabrali senatorowie oraz burmistrz Karlina Waldemar Miśko, prezydent miasta

Kołobrzeg Anna Mieczkowska, członek zarządu Uriel Energia Xavier Canals, burmistrz miasta i gminy Biały Bór Paweł Mikołajewski, zastępca burmistrza miasta i gminy Stepnica Ryszard Ławicki, członek Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego Anna Bańkowska, przedstawiciel Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Szczecinie Łukasz Szelaąg, wójt gminy Szczecinek Ryszard Jasionas i prezes Polskiego Stowarzyszenia Energetyki Wiatrowej Janusz Gajowiecki.

Poruszono m.in. takie tematy jak: zmiana przepisów w taki sposób, aby przynajmniej częściowo można było wykorzystywać energię z wiatraków, fotowoltaiki czy biogazu w sposób lokalny, tak aby mieszkańcy odnosili bezpośrednie, wymierne korzyści; problemy Kołobrzegu, ubiegającego się o bycie portem serwisowym dla morskich farm wiatrowych, ze stanem nabrzeża i zniwelowaniem wejścia do portu w tych częściach, które są kontrolowane przez MON; energetyka prosumencka jako rozwiązanie, które pozwoli na uniezależnienie się w sektorze energetyki, zbudowanie bezpieczeństwa energetycznego kraju oraz wyeliminowanie ubóstwa energetycznego; gospodarcze, ekonomiczne, energetyczne, samorządowe i społeczne skutki wprowadzenia ustawy 10H; mity dotyczące farm wiatrowych powodujące lęk u mieszkańców gmin, na których terenach powstawały; dobre praktyki polegające na inwestowaniu przez właściciela farm wiatrowych we wszystkich gminach, na terenie których powstają, w taki sposób, aby ich mieszkańcy odczuli korzyść; kontrowersje wokół takiej formy partycypacji firm w tworzeniu budżetu obywatelskiego; przyczynianie się podatków płaconych przez właścicieli farm wiatrowych do znacznego zasilenia budżetów gmin; długotrwałość procesów decyzyjnych dotyczących powstawania farm wiatrowych; możliwość realizowania inwestycji na zasadzie partnerstwa prywatno-publicznego; budowa farm wiatrowych tylko na podstawie planu zagospodarowania przestrzennego; rozważenie umożliwienia mieszkańcom zakupu energii wytwarzanej przez farmy wiatrowe położone na terenie ich gminy na preferencyjnych warunkach; postulat zwołania posiedzenia komisji dotyczącego problemów energetyki jądrowej, farm wiatrowych na lądzie i na morzu, a także biogazowni; wykorzystywanie lęku ludzi przed budową farm wiatrowych do celów politycznych; przyczyny, dla których w gminie Stepnica nie powstała farma wiatrowa; działania podjęte przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego na rzecz edukacji mieszkańców; potrzeba kształcenia młodych ludzi na kierunkach związanych z branżą OZE w zawodach elektronika, elektromontera, informatyka; klastry energii jako przykład współpracy pomiędzy samorządami a biznesem na potrzeby zielonej energii; spółdzielnie energetyczne; prawodawstwo w zakresie planowania przestrzennego i monopol na przesyły jako powody ograniczenia rozwoju energetyki wiatrowej; województwo zachodniopomorskie jako lider rozwoju morskiej energetyki wiatrowej.

Podsumowując posiedzenie, rektor Politechniki Koszalińskiej Danuta Zawadzka zwróciła uwagę na trzy ważne dla poruszanego tematu misje realizowane przez uczelnie wyższe, w tym Politechnikę Koszalińską: kształcenie, badania i projekty z otoczeniem. Wyjaśniła, że Politechnika Koszalińska kształci studentów na kierunku: energetyka i ochrona klimatu, tworzy porozumienie „Nauka dla morza” i ma ambicję stać się konsorcjum. Dodała, że w Koszalinie powstanie również ekocentrum rozwoju, gdzie będą realizowane badania oraz powstaną laboratoria.